

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku A.Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 25 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego we
[...]
z dnia 12 maja 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje radcy prawnemu M.B. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we [...] wyrokiem z dnia 12 maja 2016 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną A.Ś. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 31 lipca 2015 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O., którą odmówiono przyznania ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres po dniu 31 maja 2014 r.

Ubezpieczona A.Ś. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 12 maja 2016 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 12 ust. 1 i 3 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. oraz art. 381 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca podniosła, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona z powodu naruszenia prawa procesowego i materialnego, ze względu na brak dokonania przez Sądy obu instancji oceny stwierdzonych u skarżącej przez biegłych zaburzeń psychicznych o charakterze osobowościowym przy uwzględnieniu poziomu jej kwalifikacji, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji i możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, a także przy wzięciu pod uwagę rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych. Dodatkowo stwierdziła też, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się do jej wniosku o przesłuchanie świadków, pomijając go w taki sposób, jakby nie został zgłoszony.

Zdaniem skarżącej, opisane wadliwości są widoczne po analizie akt sprawy bez konieczności dokonywania głębszej analizy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, powoływanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej jako przesłankę przyjęcia tej skargi do rozpoznania wymaga od skarżącego posłużenia się odpowiednimi wywodami prawnymi, które potwierdzą występowanie tej przesłanki. Skarga kasacyjna jest bowiem oczywiście uzasadniona wówczas, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy jest ono z góry widoczne dla każdego prawnika, bez potrzeby głębszej analizy prawniczej, gdy jest zupełnie pewne i nie może ulegać żadnej wątpliwości, gdy podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538), gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego

zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Mimo swojej obszerności nie zawiera bowiem takich argumentów, które potwierdzałyby deklarowaną w nim kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania. Skarżąca w uzasadnieniu wniosku prezentuje wprawdzie prawidłową wykładnię art. 12 i art. 13 ustawy o emeryturach i rentach, powołując w tym zakresie utrwalone stanowisko zaprezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, trafnie również konstatuje, że zgodnie z tym stanowiskiem w sprawach, w których prawo do świadczenia jest uzależnione od istnienia niezdolności do pracy, ustalenie owej niezdolności do pracy jako wymagające wiadomości specjalnych musi być przeprowadzane na podstawie opinii biegłych lekarzy. Odnosząc te spostrzeżenia do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy skarżąca kontestuje jednak nieprzeprowadzenie przez Sąd drugiej instancji dowodów z zeznań świadków, którzy mieliby wypowiadać się właśnie na temat jej „zmiany emocjonalnej”, a więc w odniesieniu do kwestii, które mogą być oceniane wyłącznie przez osoby posiadające w tym zakresie specjalistyczną wiedzę, czyli przez biegłych. Równocześnie skarżąca wyraźnie ignoruje co najmniej część ustaleń dokonanych przez Sąd Apelacyjny. Twierdzi bowiem, że Sąd ten nie uwzględnił wpływu rozpoznanych u niej zaburzeń psychicznych o charakterze osobowościowym na zdolność do pracy, przy wzięciu pod uwagę przesłanek wymienionych w art. 13 ust.

1 ustawy o emeryturach i rentach. Tymczasem, nawet pobieżna lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku jednoznacznie wskazuje, że kwestie te były przedmiotem szczegółowej analizy przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji, tyle że wnioski wywiedzione na tej podstawie nie pokrywały się z twierdzeniami skarżącej. Sąd Apelacyjny ustalił bowiem, uwzględniając wnioski sformułowane w opiniach biegłych, że skarżąca odzyskała sprawność organizmu na tyle, że obecnie jest zdolna do wykonywania pracy, którą wykonywała przed wypadkiem, a była to praca zgodna z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji zawodowych. Nie ma zatem podstaw do uznania, że w postępowaniu tego Sądu doszło do naruszenia przepisów postępowania oraz przepisów prawa materialnego, zwłaszcza zaś do takiego naruszenia, które byłoby widoczne *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

W ocenie Sądu Najwyższego, argumentacja przytoczona w uzasadnieniu ocenianego wniosku przemawia za przyjęciem tezy, że skarżąca w istocie podejmuje próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych sprawy. Wymaga natomiast podkreślenia, że z mocy art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Z kolei, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego wyroku, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, stanowiących podstawę prawną rozstrzygnięcia.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.